

Abstract

A Me Too mozgalom egy kortárs feminista mozgalom, amelyet az afroamerikai aktivista, Tarana Burke indított el. Bár 2017-ben az amerikai színésznő, Alyssa Milano tette széles körben ismertté, és elsősorban közösségi média formájában, #MeToo néven vált ismertté, a mozgalom népszerűségének növekedése – a hollywoodi producer, Harvey Weinstein elleni vádak fényében – globális hullámot indított el a szexuális visszaélésekkel szembeni fellépés érdekében. Ennek következtében a mozgalom fordulópontot jelent nemcsak az amerikai történelemben, hanem a szexuális zaklatás, erőszak és munkahelyi kizsákmányolás globális történelmi narratívájában is. Történelmi és kulturális jelentősége miatt a mozgalom és az ahhoz kapcsolódó történetek számos kortárs írott és audiovizuális művet ihlettek, beleértve könyveket, képregényeket, újságcikkeket, valamint filmeket, dokumentumfilmeket és televíziós műsorokat. Jelen doktori értekezés a Me Too történetek filmes ábrázolását vizsgálja, és megkísérli meghatározni, hogy ez a médium mennyiben használható történelmi forrásként a mozgalom tanulmányozásához. Ennek érdekében a dolgozat nemi és mikrotörténeti megközelítést alkalmaz négy, a Me Too mozgalomhoz kapcsolódó film elemzésében. A vizsgált alkotások: Jay Roach *Botrány (Bombshell)*, (2019), Kitty Green *Az asszisztens (The Assistant)*, (2019), Todd Field *Tár (Tár)*, (2022) és Maria Schrader *She Said (She Said)*, (2022). A kutatás azt vizsgálja, hogyan ábrázolják (vagy éppen nem ábrázolják) az elkövetőket és a túlélőket a Me Too történetekben. Az elemzés a feminista és kulturális elméletek hatalmi viszonyokról alkotott felfogására épít, amely szerint a hatalom nemi alapú és egyenlőtlenül oszlik meg. A hatalom két fő formában jelenik meg: Dahl és Foucault „uralomként értelmezett hatalma” mellett Pitkin és Lukes „képességgként értelmezett hatalmát” is figyelembe veszi. A hallgatás a túlélők feletti hatalom (félre)használatának melléktermékeként értelmezhető, míg a „képességgként felfogott hatalom” a megszólalásban és az elkövető nyilvános megnevezésében nyilvánul meg. A disszertáció emellett Peter Burke tanait alkalmazza és továbbfejleszti az audiovizuális tanúságtétel területén, megalkotva a „re-kreációs szemtanú” (re-creational eyewitnessing) fogalmát, amely a történelmi narratívák filmes újratereztetésére utal. A rekreációs szemtanú tehát a film vagy más audiovizuális médium felhasználását jelenti a múlt tanulmányozásának történelmi forrásaként. Ezen elméletek összefűzésével a dolgozat részletes és árnyalt elemzést nyújt a Me Too történetek filmes ábrázolásáról, figyelembe véve mind a történelmi hűséget, mind a fikciós elemeket.

Kulcsszavak: Me Too mozgalom, film, rekreációs szemtanú, hatalom, hallgatás, megszólalás, gender studies, mikrotörténelem.